

IETEIKUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2009. gada 29. jūnijs)

par pasākumiem vienotā tirgus darbības uzlabošanai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/524/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

(4) Tādēļ Vienotā tirgus pārskatā Komisija ierosināja konkrētu pasākumu kopumu, lai iedzīvotāji un uzņēmēji arī turpmāk varētu gūt labumu, izmantojot vienotā tirgus ekonomiskās priekšrocības ⁽²⁾.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas Līgumu un jo īpaši tā 211. pantu,

tā kā:

(1) Vienotā tirgus sekmīgai darbībai ir būtiska nozīme jaunu darba vietu radīšanā, izaugsmē un ekonomikas stabilitātes veicināšanā. Jo efektīvāks būs vienotais tirgus, jo labvēlīgāka būs uzņēmējdarbības vide, rosinot uzņēmumus veikt ieguldījumus un radīt jaunas darba vietas, un jo vairāk pieaugs patērētāju uzticība un pieprasījums. Tādēļ ekonomikas lejupslīdes apstākļos Eiropas ekonomikas atveseļošanas veicināšanā vienota tirgus sekmīgai darbībai ir izšķirīga loma.

(2) Vienota tirgus sekmīgas darbības nodrošināšanā būtiska nozīme ir pareizi transponētiem, piemērotiem, ieviestiem, uzraudzītiem un pienācīgi saskaņotiem Kopienas noteikumiem, kuri ietekmē vienotā tirgus darbību (turpmāk tekstā – “vienotā tirgus noteikumi”).

(3) Komisijas paziņojuma “Vienots tirgus 21. gadsimta Eiropai” (turpmāk tekstā – “Vienotā tirgus pārskats”) ⁽¹⁾ sagatavošanas konsultācijās un analizē ir apzināta virkne nepilnību, kas rāda, ka vienotais tirgus vēl nedarbojas tik efektīvi, kā vajadzētu. Daudzās jomās un nozarēs jāiegunulda papildu darbs. Iedzīvotāji un uzņēmēji bieži nespēj izmantot daudzās vienotā tirgus iespējas tāpēc, ka noteikumi netiek pienācīgi piemēroti un izpildīti.

(5) Dalībvalstu un Kopienas pasākumiem vajadzētu būt savstarpēji papildinošiem. Vienotā tirgus sekmīgas darbības nodrošināšanā svarīga nozīme ir koordinētai rīcībai un sadarbībai – Komisijas un dalībvalstu partnerībā – ar kopīgu mērķi uzlabot vienotā tirgus noteikumu transponēšanu, piemērošanu un izpildi. Šā ieteikuma kontekstā partnerības pieeja pārsniedz sadarbību, kas jau ir izveidota vairākās vienotā tirgus politikas jomās. Saskaņā ar partnerības pieeju jāizveido un jā saglabā ciešāka sadarbība dalībvalstīs un starp dalībvalstīm, kā arī ar Komisiju visās būtiskajās vienotā tirgus jomās. Tā nozīmē arī to, ka dalībvalstis uzņemas kopēju atbildību un tādējādi aktīvāku lomu vienotā tirgus pārvaldībā.

(6) Vienotā tirgus pārskatā un jo īpaši turpmākajās diskusijās ar dalībvalstīm ir apzinātas dažas jomas, kam ir izšķirīga nozīme vienotā tirgus sekmīgas darbības panākšanā, proti: koordinācijas nodrošināšana vienotā tirgus jautājumos; sadarbības uzlabošana dalībvalstīs un starp dalībvalstīm, kā arī ar Komisiju; vienotā tirgus noteikumu transponēšanas uzlabošana; tirgus un nozaru uzraudzība, lai apzinātu iespējamus tirgus darbības traucējumus; vienotā tirgus noteikumu piemērošanas uzlabošana; vienotā tirgus noteikumu izpildes stiprināšana un problēmu risināšanas veicināšana; valsts tiesību aktu regulāras novērtēšanas veicināšana un iedzīvotāju un uzņēmēju informēšana par viņu tiesībām vienotajā tirgū.

⁽¹⁾ COM(2007) 724, galīgā redakcija, 20.11.2007.

⁽²⁾ Laikposmā no 1992. līdz 2006. gadam Kopienas IKP ir pieaudzis par 2,15 %, un radīti 2,75 miljoni papildu darba vietu, savukārt laikposmā no 1995. līdz 2005. gadam iekšzemes tirdzniecības apjoms Kopienā ir pieaudzis par 30 % (SEC(2007) 1521, 20.11.2007.).

- (7) Šā ieteikuma pamatā lielā mērā ir risinājumi, ko dažas dalībvalstis jau ir ieviešušas un kas šajās dalībvalstīs praksē ir izrādījušies veiksmīgi. Atkarībā no tā, kādi pasākumi attiecīgās dalībvalsts apstākļos būtu visefektīvākie, katra dalībvalsts var izvēlēties šā ieteikuma īstenošanai piemērotāko praksi, jo prakse un procedūras, kas ir efektīvas vienā dalībvalstī, citur var izrādīties mazāk efektīvas.
- (8) Pētījumos secināts, ka dalībvalstīm jāuzlabo iekšējā koordinācija vienotā tirgus jautājumos, jo patlaban kompetence ir sadrumstalota starp dažādām valsts iestādēm⁽¹⁾. Ņemot vērā to, ka vienotā tirgus noteikumu piemērošanā katrā dalībvalstī var būt iesaistītas ļoti dažādas valsts, reģionālās un vietējās iestādes, būtu jāuzlabo šo iestāžu sadarbības efektivitāte. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina un jāstiprina vienotā tirgus koordinācijas funkcija valsts pārvaldes iestādēs atkarībā no konkrētām valsts pārvaldes struktūrām un tradīcijām. Par šo funkciju atbildīgajām iestādēm būtu jāuztiek kopējā atbildība par šā ieteikuma īstenošanas plānošanu, pārraudzību un vērtēšanu.
- (9) Cieša pārrobežu sadarbība to dalībvalstu iestāžu starpā, kuru kompetencē ir vienotā tirgus jautājumi, ļauj panākt savstarpēju uzticēšanos, un tai ir būtiska nozīme vienotā tirgus noteikumu pareizā piemērošanā. Dalībvalstīm būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu Komisijas izveidoto pārrobežu tīklu un elektroniskās informācijas sistēmu (piemēram, Iekšējā tirgus informācijas sistēmas (IMI), RAPEX⁽²⁾, RASFF⁽³⁾) vai Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkla) darbību, pieņemot atbilstīgus noteikumus, tostarp piešķirot līdzekļus.
- (10) Iekšējā tirgus progresa ziņojumi liecina, ka vēl jāuzlabo iekšējā tirgus direktīvu transponēšanas termiņu ievērošana un kvalitāte. Lai arī Komisijas 2004. gada 12. jūlija ieteikums par to direktīvu transponēšanu valsts tiesību aktos, kuras ietelmē iekšējo tirgu⁽⁴⁾ (turpmāk tekstā – "Komisijas 2004. gada ieteikums"), kopumā ir īstenots un transponēšana tāpēc kļuvusi ievērojami raitāka, dažas šā ieteikuma daļas joprojām jāpiemēro efektīvāk. Šajā ieteikumā ir atgādināti un papildināti vēl īstenojamie Komisijas 2004. gada ieteikumā minētie pasākumi; šis ieteikums joprojām ir atsauces dokuments, kas jāizmanto
- par transponēšanu atbildīgajām dalībvalstu pārvaldes iestādēm. Šā ieteikuma pamatā ir arī Komisijas paziņojums "Rezultātu Eiropa – Kopienas tiesību aktu piemērošana"⁽⁵⁾ un Komisijas paziņojums "Lamfalīši procesa pārskats – pastiprināta uzraudzības konverģence"⁽⁶⁾.
- (11) Tirgus jāuzrauga, lai apzinātu nozares, kurās tirgus patērētāju un uzņēmēju labā nedarbojas pienācīgi, un lai vienotā tirgus politikā pievērstu šīm jomām lielāku uzmanību. Tādēļ vienotā tirgus politikas izstrādē un uzraudzībā tirgus uzraudzībai būtu jāklūst par būtisku elementu (piemēram, izmantojot patēriņa tirgus progresa ziņojumu). Komisijas un dalībvalstu iestāžu sadarbība tirgus uzraudzības un datu apkopošanas darbā uzlabos valstu un Kopienas mērogā izmantojamo datu un analīzes kvalitāti un palīdzēs panākt vienprātību vienotā tirgus jautājumos. Dalībvalstis tiek aicinātas piedalīties Komisijas tirgus uzraudzības pasākumos un veikt līdzīgus pasākumus valsts mērogā, pielāgojot tos īpašām valsts vajadzībām.
- (12) Dažādos valstu pētījumos uzsvērtā mācību nozīme, lai palīdzētu valsts, reģionālā un vietējā līmeņa amatpersonām, tostarp tiesnešiem, pareizi transponēt, piemērot un izpildīt vienotā tirgus noteikumus. Šajā kontekstā ir būtiski nodrošināt, ka šos noteikumus un ietekmi uz Kopienas ārējo konkurētspēju kopumā vienmēr ņem vērā, izstrādājot valsts tiesību aktus. Mācību nozīmi apstiprina arī neseno veikts Eiropas Parlamenta pētījums un rezolūcija par valstu tiesnešu lomu un 2005. gada rezolūcija par konkurences tiesībām⁽⁷⁾, kā arī neseno pieņemtā Padomes rezolūcija⁽⁸⁾. Amatpersonas būtu jāizglīto arī par Kopienas tiesībām un jo īpaši par vienotā tirgus noteikumiem.
- (13) Vienotā tirgus noteikumu efektīva izpilde un atbilstīgi pasākumi, lai atrisinātu problēmas, ar ko saskaras iedzīvotāji un uzņēmēji, ir būtiski, lai palīdzētu iedzīvotājiem un uzņēmējiem izmantot Līgumā garantēto brīvību priekšrocības. Pilnveidojot problēmu risināšanas jomā panākto sadarbību, jo īpaši ar SOLVIT⁽⁹⁾ starpniecību, dalībvalstīm ar Komisijas atbalstu būtu jāuzlabo

(1) Komisijas dienestu darba dokuments par modernizēta vienota tirgus politikas instrumentiem (SEC(2007) 1518, 20.11.2007.).

(2) Ātrās brīdināšanas sistēma attiecībā uz bīstamiem nepārtikas produktiem.

(3) Ātrās brīdināšanas sistēma attiecībā uz pārtiku un barību.

(4) OV L 98, 16.4.2005., 47. lpp.

(5) COM(2007) 502, galīgā redakcija, 5.9.2007.

(6) COM(2007) 727, galīgā redakcija, 20.11.2007.

(7) EP Rezolūcija par valstu tiesnešu lomu Eiropas tiesu sistēmā (INI/2007/2027, 9.7.2008.); EP Rezolūcija par Komisijas 2004. gada ziņojumu par konkurences politiku (INI/2005/2209, 20.3.2006.).

(8) Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju sanāksmes Padomē 2008. gada 28. oktobra Rezolūcija Nr. 14757.

(9) Komisijas paziņojums "Efektīva problēmu risināšana iekšējā tirgū (SOLVIT)" (COM(2001) 702), galīgā redakcija, 27.11.2001.).

problēmu risināšanas mehānismu spēja – vai nu ar valsts tiesu, vai ārpus tiesu mehānismu palīdzību – nodrošināt efektīvu tiesisko aizsardzību. Svarīgi ir novērst apstākļus, kas rada dažādās problēmas.

(14) Regulāra valsts tiesību aktu uzraudzība un vērtēšana ir svarīga, jo ļauj pārbaudīt, cik efektīvi dalībvalstis piemēro vienotā tirgus noteikumus praksē, un apzināt tiesību aktus, kas varētu traucēt iedzīvotājiem un uzņēmējiem izmantot visas šo noteikumu priekšrocības. Šādi pasākumi visās dalībvalstīs būtu jāveic sistemātiskāk.

(15) Nesenās Eurobarometra aptaujas ⁽¹⁾ un Komisijas informācijas un problēmu risināšanas dienestiem adresēti lūgumi rāda, ka iedzīvotāji un uzņēmēji vairāk jāinformē par viņu tiesībām vienotajā tirgū, lai viņi spētu izmantot šīs tiesības praksē. Turklāt iedzīvotājiem un uzņēmējiem jānodrošina iespēja saņemt ar šo tiesību īstenošanu saistītu palīdzību. Šajā nolūkā dalībvalstīm ar Komisijas atbalstu un attiecīgos gadījumos sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm būtu jānodrošina praktiska informācija un padomi jautājumos, kas attiecas uz iedzīvotājiem un uzņēmējiem, kuri vēlas dzīvot, mācīties, strādāt, dibināt uzņēmumus vai piedāvāt preces un pakalpojumus citās dalībvalstīs.

(16) Šā ieteikuma pielikumā ir izklāstīti pasākumi, ko dalībvalstis varētu veikt, lai īstenotu šo ieteikumu, un sniegts dažās dalībvalstīs ieviesto praktisko risinājumu saraksts – šī prakse ir ieteikto pasākumu pamatā. Lai arī daži pasākumi sākotnēji varētu radīt izmaksas, jāsecina, ka tie varētu palīdzēt ietaupīt līdzekļus, piemēram, vienkāršojot valsts administratīvo praksi, un ilgtermiņā uzlabot vienotā tirgus darbību, tādējādi dodot labumu patērētājiem un uzņēmējiem.

(17) Šā ieteikuma īstenošanas virzība būtu jāuzrauga Komisijas un dalībvalstu ciešā sadarbībā, tostarp apspriežoties – pamatojoties uz kritērijiem un rādītājiem – Iekšējā tirgus padomdevēja komitejā (IMAC). Lai Komisija četrus gadus pēc šā ieteikuma publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī* varētu veikt tā īstenošanas rezultātu novērtējumu, dalībvalstīm trīs gadus pēc šā ieteikuma publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī* būtu jāiesniedz Komisijai ziņojumi par ieteikuma īstenošanā veiktajiem pasākumiem,

AR ŠO DALĪBVALSTĪM IESAKA.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm#061204

1. Nodrošināt un stiprināt vienotā tirgus koordinācijas funkciju, kas veicina efektīvu koordināciju iestādēs un starp iestādēm, kuras atbild par vienotā tirgus jautājumiem valsts, reģionālā un vietējā līmenī un valsts pārvaldē ir atskaites punkts vienotā tirgus jautājumos.

2. Sekmēt to administratīvo iestāžu aktīvu sadarbību, kuras dažādās dalībvalstīs atbild par vienotā tirgus jautājumiem, un sadarbību ar Komisiju, piešķirot pietiekamus līdzekļus.

3. Veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai uzlabotu to direktīvu transponēšanu, kuras ietekmē vienoto tirgu.

4. Atbalstīt Komisijas veikto tirgus uzraudzības darbu un ar to saistīto datu apkopošanu, aktīvi piedaloties Kopienas mēroga pasākumos un attiecīgos gadījumos apsverot līdzīgus valsts mēroga pasākumus.

5. Nodrošināt, lai valsts iestādēm un amatpersonām būtu pietiekamas zināšanas par Kopienas tiesībām un jo īpaši par vienotā tirgus noteikumiem, lai tās varētu efektīvi piemērot vienotā tirgus noteikumus un vajadzības gadījumā ņemt vērā šādus noteikumus, sagatavojot un ieviešot jaunus tiesību aktus valsts mērogā.

6. Atvieglot un veicināt ātru un efektīvu to problēmu risināšanu, ar kurām iedzīvotāji un uzņēmēji saskaras, īstenojot savas tiesības vienotajā tirgū, šajā nolūkā kopumā veicot pasākumus, lai uzlabotu vienotā tirgus noteikumu izpildi, un jo īpaši nodrošinot to, ka tiesnešiem ir pietiekamas zināšanas par Kopienas tiesībām, tostarp par vienotā tirgus noteikumiem, un pietiekamā mērā atbalstot problēmu risināšanas mehānismus.

7. Regulāri vērtēt un novērtēt valsts tiesību aktus, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību vienotā tirgus noteikumiem, un, to darot, regulāri pārskatīt piemērojamos izņēmumus un atkāpes, kas paredzētas spēkā esošajos vienotā tirgus noteikumos.

8. Sniegt uzņēmējiem un iedzīvotājiem vairāk praktiskas informācijas par vienotā tirgus jautājumiem.

9. Izvērtēt pielikumā izklāstītos pasākumus un praksi un, ņemot vērā valsts institucionālās tradīcijas, pieņemt to praksi, kas uzlabos vai varētu uzlabot iekšējā tirgus darbību un ir piemērotākā, lai īstenotu šo ieteikumu.

10. Veicot šā ieteikuma īstenošanas uzraudzību, sadarboties ar Komisiju un citām dalībvalstīm, regulāri informēt Komisiju par šā ieteikuma īstenošanā veiktajiem pasākumiem un iesniegt Komisijai galīgo ziņojumu trīs gadus pēc šā ieteikuma publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2009. gada 29. jūnijā

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Charlie McCREEVY

PIELIKUMS

Pasākumi un prakse, kas uzlabo vienotā tirgus darbību

1. PASĀKUMI, KAS NODROŠINA LABĀKU KOORDINĀCIJU VIENOTĀ TIRGUS JAUTĀJUMOS

Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) uzticēt jaunai vai pastāvošai valsts pārvaldes iestādei atbildību par vienotā tirgus jautājumu koordinēšanu;
- b) nodrošināt valdības ministriju un aģentūru darbības koordināciju vienotā tirgus jautājumos;
- c) nodrošināt valdības ministriju un aģentūru darbības koordināciju, no vienas puses, un reģionālo un vietējo iestāžu darbības koordināciju, no otras puses, kā arī koordināciju reģionālo un vietējo iestāžu starpā;
- d) nodrošināt, lai attiecīgās valdības ministrijas un aģentūras un citas iestādes ievēro vienotā tirgus noteikumus;
- e) apsvērt iespēju uzticēt virkni ar vienoto tirgu saistītu pasākumu vienai iestādei, ievērojot attiecīgās valsts pārvaldes organizāciju;
- f) plānot, uzraudzīt un vērtēt šā ieteikuma īstenošanu.

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse

Atbildība par vienotā tirgus jautājumu koordināciju	— Dažas valdības iestādes jau gandrīz veic vienotā tirgus koordinācijas funkciju. Vienotā tirgus jautājumos tās cieši sadarbojas ar citām iestādēm, nodrošina valsts tiesību aktu atbilstību vienotā tirgus noteikumiem un atbild par vairākiem ar vienoto tirgu saistītiem pasākumiem.
Ministriju sadarbība	— Starpministriju darba grupas, kas nodarbojas ar vienotā tirgus jautājumiem, tuvina attiecīgo iestāžu pārstāvjus.
Vertikālā koordinācija	— Ir izveidoti īpaši tīkli, piemēram, publiskā iepirkuma vai tirgus uzraudzības jomā, kas sasaista reģionālās un vietējās iestādes. Šo tīklu rīcībā ir kopējas datubāzes vai tīmekļa vietnes. — Ja izskatāmie temati skar reģionālo un vietējo iestāžu pārstāvju intereses, tie piedalās starpministriju grupu darbā.
Politiskā pamanāmība	— Regulāri, piemēram, valsts ministru padomes apakškomitejās notiek politiskas diskusijas par vienotā tirgus jautājumiem. — Valsts parlaments aktīvi iesaistās vienotā tirgus jautājumu analizē, piemēram, gatavojot ziņojumus vai veicot pētījumus par šiem jautājumiem.
Tiesību aktu aizsardzība	— Valdības iestāde nodrošina valsts tiesību aktu atbilstību vienotā tirgus noteikumiem, cita starpā, pārbaudot valsts tiesību aktu projektus.
Vienotā tirgus pasākumu tuvināšana	— Dažas valdības iestādes atbild par vairākiem ar vienoto tirgu saistītiem pasākumiem, piemēram, par SOLVIT, IMI, paziņojumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/34/EK ⁽¹⁾ un Padomes Regulu (EK) Nr. 2679/98 ⁽²⁾ , vienoto kontaktpunktu izveidi saskaņā ar preču tiesību aktu paketi.

⁽¹⁾ 1998. gada 22. jūnija Direktīva, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp.).

⁽²⁾ 1998. gada 7. decembra Regula par iekšējā tirgus darbību attiecībā uz brīvu preču apriti starp dalībvalstīm (OV L 337, 12.12.1998., 8. lpp.).

2. PASĀKUMI, KAS UZLABO DALĪBVALSTU SADARBĪBU UN SADARBĪBU AR KOMISIJU

Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) pastāvīgi nodrošināt vajadzīgās valodu, IT un citas mācības un veicināt izpratni par pastāvošajiem tīkliem un attiecīgajiem datu aizsardzības noteikumiem, lai nodrošinātu Kopienas tīklu (piemēram, Iekšējā tirgus informācijas sistēmas (IMI), RAPEX, RASFF vai Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības u. c. tīklu) pilnīgu darbību valsts līmenī;

- b) organizēt – piemēram, izmantojot pastāvošos tīklus – par vienotā tirgus jautājumiem atbildīgo valsts pārvaldes amatpersonu apmaiņas starpvalstu mērogā;
- c) nodrošināt, ka par valsts administratīvās kultūras daļu kļūst to iestāžu aktīva sadarbība, kuras dažādās dalībvalstīs atbild par vienotā tirgus jautājumiem;
- d) veikt organizatoriskus pasākumus, lai dalībvalstis spētu ātri atbildēt uz Komisijas informācijas pieprasījumiem par vienotā tirgus noteikumu piemērošanu valsts mērogā un jo īpaši saistībā ar ES izmēģinājuma projektu ⁽¹⁾ un pienākumu neizpildes procedūrām.

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse

Valsts iestāžu sadarbība	<ul style="list-style-type: none"> — Tirgus uzraudzībā, īstenojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū ⁽¹⁾ un citos vienotā tirgus jautājumos cieši sadarbojas Ziemeļvalstis un Baltijas valstis. — Valsts iestādes sadarbojas publiskā iepirkuma jomā (piemēram, Publiskā iepirkuma tīklā) un tirgus uzraudzībā. Valsts tirgus uzraudzības iestādes patērīna (nepārtikas) preču nekaitīguma jomā cieši sadarbojas PROSAFE tīklā, bet ICSMS sistēma atvieglo tehnisko preču tirgus uzraudzību.
Administratīvā apmaiņa starp valstu iestādēm	<ul style="list-style-type: none"> — Valsts konkurences iestādes piedalās valsts amatpersonu apmaiņās Eiropas Konkurences iestāžu tīklā. — Vairākas valsts tirgus uzraudzības iestādes un par patērētāju aizsardzības tiesību aktu izpildi atbildīgās iestādes piedalās valsts amatpersonu apmaiņā Patērētāju tiesību drošības tīklā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/95/EK ⁽²⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ⁽³⁾.
Finanšu un cilvēku resursu atbalsts	<ul style="list-style-type: none"> — Ir norīkotas atsevišķas darba grupas Iekšējā tirgus informācijas (IMI) tīkla izveidei, piešķirot tām pietiekamus finanšu un cilvēku resursus IMI tīkla izveidei visā attiecīgo dalībvalstu teritorijā.
Mācības	<ul style="list-style-type: none"> — Valsts iestāžu pārstāvji pēc Komisijas rīkoto mācību apmeklēšanas valsts līmenī māca citus IMI tīkla locekļus. Labākie panākumi šai praksei ir tad, ja izglītotājam pienākumus paredz amatpersonu darba pienākumu aprakstā.

⁽¹⁾ OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.

⁽²⁾ OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp.

⁽³⁾ OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.

3. PASĀKUMI, KAS UZLABO VIENOTĀ TIRGUS NOTEIKUMU TRANSPONĒŠANU

Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) iepriekš efektīvi sagatavoties vienotā tirgus direktīvu transponēšanai, piemērošanai un izpildei valsts mērogā;
- b) nodrošināt, lai visas iesaistītās amatpersonas savstarpēji cieši sadarbotos, un veicināt to, ka sarunās par attiecīgo direktīvu piedalās arī amatpersonas, kas atbild par šīs direktīvas transponēšanu un piemērošanu valsts mērogā;
- c) uzlabot valsts pārvaldes iestāžu un valsts, reģionālo un decentralizēto parlamentu, un transponēšanā iesaistīto reģionālo un vietējo iestāžu sadarbību un vajadzības gadījumā sniegt tām visu ar sarunām un transponēšanas procesu saistīto būtisko informāciju;

⁽¹⁾ ES izmēģinājuma projekta mērķis ir panākt, lai dalībvalstis ātrāk atbildētu uz pieprasījumiem un sūdzībām par Kopienas tiesību aktu pareizu interpretāciju un īstenošanu, Komisijas un dalībvalstu sadarbībā izmantojot neformālu darba metodi; 2008. gada aprīlī 15 dalībvalstīs uzsāka izmēģinājuma projekta pārbaudes posmu.

- d) vajadzības gadījumā transponēšanas procesa laikā informēt ieinteresētās puses par tiem ar vienoto tirgu saistītajiem likumdošanas priekšlikumiem, kuri varētu interesēt uzņēmējus un iedzīvotājus;
- e) transponējot direktīvas, izvairīties no nevajadzīgu papildu noteikumu pieņemšanas ⁽¹⁾;
- f) ar dažādiem līdzekļiem atvieglot dialogu ar Komisiju par vienotā tirgus direktīvu transponēšanu, piemēram, izmantojot atbilstības tabulas, lai valsts tiesību akti kļūtu labāk pārredzami un vieglāk uztverami.

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse

Iepriekšēja sagatavošanās	— Kad Komisija iesniedz direktīvu, dalībvalstis sagatavo valsts ietekmes novērtējumus. Tie ietver sīku analīzi par direktīvas ietekmi attiecīgajā dalībvalstī un par transponēšanas vai piemērošanas iespējamo nozīmi. Visā transponēšanas procesā tos atjaunina.
Nepārtrauktība	— Dalībvalstis nodrošina direktīvu apspriešanā, transponēšanā un izpildē iesaistīto amatpersonu ciešu sadarbību. Šādas nepārtrauktības nodrošināšana uzsvērta valsts transponēšanas pamatnostādņēs.
Sadarbība ar parlamentiem	— Informāciju par jaunumiem Kopienas direktīvu transponēšanā valsts parlamentiem nosūta agrīnā posmā un regulāri, cita starpā izmantojot transponēšanas progresa ziņojumu, ko publicē reizi ceturksnī.
Sadarbība ar reģionālajām un vietējām iestādēm	— Transponēšanas koordinācijas starpministriju grupu darbā piedalās reģionālo vai decentralizēto iestāžu amatpersonas. — Dalībvalstis rīko transponēšanas procesam veltītas mācības un konferences visu līmeņu valsts pārvaldes iestādēm un NVO.
Saziņa ar ieinteresētajām pusēm	— Sabiedrībai internetā ir pieejama vienkāršota transponēšanas datubāze. Informāciju par transponēšanas gaitu publicē ministriju tīmekļa vietnēs un internetā publicē termiņā netransponēto direktīvu sarakstu. — Valsts iestāžu pienākums ir sniegt iedzīvotājiem ar jauniem transponēšanas tiesību aktiem saistītus ieteikumus vismaz 12 nedēļas pirms šo tiesību aktu stāšanās spēkā.
Izvairīšanās no nevajadzīgām papildu prasībām	— Ir ieviestas īpašas riska pārvaldības un kontroles procedūras, lai direktīvu transponēšanas procesā izvairītos no acīmredzami nevajadzīgiem papildu pasākumiem, piemēram, īpaša valdības komiteja sistemātiski kontrolē transponēšanas valsts likumprojektus, kas pārsniedz direktīvu prasības.
Atbilstības tabulas	— Informācijai un pārbaudēm izmanto atbilstības tabulas.

4. PASĀKUMI TIRGUS UN NOZARU LABĀKAI UZRAUDZĪBAI, LAI APZINĀTU IESPĒJAMUS TIRGUS DARBĪBAS TRAUCĒJUMUS

Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) vākt kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par uzraugamajiem tirgiem un nozarēm, izmantojot, piemēram, akademiķu, konsultantu vai ieinteresēto pušu veiktas tirgus analīzes rezultātus vai valsts statistikas biroju un sūdzību izskatīšanas iestāžu savāktus datus;
- b) apzināt vietējos informācijas avotus un atvieglot vietējo ieinteresēto pušu iesaisti tirgus uzraudzības procesā, piemēram, rīkojot Komisijas un galveno vietējo ieinteresēto pušu vietējas konsultācijas vai tikšanās;
- c) piedalīties uzraudzības darbā, kas veltīts īpašiem aspektiem, piemēram, konkurences analīzei, regulējuma novērtējumiem vai datu apkopošanai, lai novērtētu tirgus darbību patērētāju labā (piemēram, regulāri vācot datus par salīdzināmu patēriņa preču un pakalpojumu vidējām cenām, grupējot patērētāju sūdzības un izstrādājot atbilstošus noteikumu izpildes kvalitātes mērīšanas rādītājus).

⁽¹⁾ Neskarot to noteikumu transponēšanu, ar kuriem direktīvās nosaka obligātās prasības, kas izriet no dalītas kompetences saskaņā ar EK līgumu (jo īpaši EKL 137. pantu).

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse	
Informācijas apkopošana	— Dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju par uzraugamajiem tirgiem vai nozarēm (piemēram, mazumtirdzniecības tirgus uzraudzības pasākumu kontekstā).
Īpaši uzraudzības aspekti	— Dalībvalstis veic uzraudzību, arī raugoties no patērētāju viedokļa (piemēram, katru gadu publisko salīdzinošu patērētāju apstākļu rādītāju par 57 tirgiem; šo metodiku ir pieņēmušas arī citas dalībvalstis) vai no konkurences viedokļa (piemēram, uzrauga kādu valsts mazumtirdzniecības nozari no konkurences viedokļa).
Valsts līmeņa uzraudzība	— Ciešā sadarbībā ar Komisiju ir veikts izmēģinājuma pārbaudes pasākums, lai noskaidrotu, vai Komisijas metodiku varētu izmantot valsts mērogā, un lai norādītu, kādā virzienā dalībvalstīs veicama turpmāka padziļināta analīze.

5. PASĀKUMI, KAS UZLABO VIENOTĀ TIRGUS NOTEIKUMU PIEMĒROŠANU

Attiecībā uz amatpersonām, kas atbild par vienotā tirgus noteikumu piemērošanu, dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) amatpersonām stājoties darbā, nodrošināt mācības par Kopienas tiesībām un jo īpaši par vienotā tirgus noteikumiem;
- b) izstrādāt pastāvīgas kvalifikācijas celšanas programmas par Kopienas tiesībām un jo īpaši par vienotā tirgus noteikumiem;
- c) sniegt praktiskus ieteikumus un padomus par vienotā tirgus noteikumiem un to piemērošanu.

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse	
Mācības	— Dalībvalstis rīko obligātas amatpersonu mācības par Kopienas tiesībām, piemēram, lai varētu strādāt valsts pārvaldē, amatpersonām vispirms jāapgūst Kopienas tiesības; dalībvalstis rīko obligātus seminārus par valsts pārvaldes jautājumiem, tostarp ievadnodarbības Kopienas jautājumos.
Pastāvīga kvalifikācijas celšana	— Dalībvalstis rīko Kopienas un vienotā tirgus jautājumiem veltītas mācības, izmantojot tiešaistes mācību modeļus; regulāri gatavo informatīvus izdevumus; valsts pārvaldes iestādēs notiek konferences un regulāras mācību nodarbības. — Ir īpašas amatpersonām paredzētas mācību programmas par iekšējo tirgu.
Praktiski ieteikumi un padomi	— Īpašs iekšējā tirgus ceļvedis palīdz valsts amatpersonām pilnveidot zināšanas un prasmes; dalībvalstis izstrādā arī izvērstas pamatnostādnes par savstarpēju atzīšanu pēc Preču tiesību aktu paketes pieņemšanas. — Īpašs palīdzības dienests meklē atbildes uz amatpersonu informācijas pieprasījumiem par iekšējo tirgu. — Valsts ministriju tīmekļa vietnēs publicēti skaidrojoši ieteikumi par tiesību aktu izpratni un interpretāciju, lai amatpersonas detalizēti informētu par to piemērošanu.
Kopienas tiesību un vienotā tirgus noteikumu apguve un pārbaudes	— Kopienas tiesības ir tiesiskās izglītības obligāta daļa. — Lai iegūtu amatu valsts pārvaldē, amatpersonām jānokārto eksāmens arī par Kopienas tiesībām un vienotā tirgus noteikumiem.

6. PASĀKUMI, KAS STIPRINA VIENOTĀ TIRGUS NOTEIKUMU IZPILDI UN VEICINA PROBLĒMU RISINĀŠANAS MEHĀNISMU DARBĪBU

(1) Problēmu risināšanas ārpustiesas mehānismi

Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) nodrošināt, lai uzņēmējiem un iedzīvotājiem būtu pieejamas pārredzamas, vienkāršas un lētas alternatīvas domstarpību risināšanas (ADR) procedūras;
- b) piedalīties un aktīvi sekmēt – jo īpaši, piešķirot pietiekamus līdzekļus – Kopienas līmeņa problēmu risināšanas mehānismu, piemēram, SOLVIT un ES izmēģinājuma projekta darbību un turpmāku attīstību;

- c) ar vienoto tirgu saistītās tīmekļa vietnēs sniegt uzņēmējiem un iedzīvotājiem pietiekamu informāciju par valsts un Kopienas mēroga problēmu risināšanas mehānismiem;
- d) novērst cēloņus, kas rada problēmas un liek uzņēmējiem un iedzīvotājiem izmantot problēmu risināšanas mehānismus.
- (2) Valsts tiesu iekārta
- Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:
- a) tiesnešiem stājoties darbā, nodrošināt pamatmācības par Kopienas tiesībām un jo īpaši par vienotā tirgus noteikumiem un pastāvīgas kvalifikācijas celšanas programmas, tostarp – izmantojot Eiropas Tiesiskās apmācības tīklu ⁽¹⁾, kas organizē un finansē tiesnešu apmaiņas programmas;
- b) nodrošināt, lai tiesnešiem būtu viegla piekļuve pilnīgai un atjauninātai informācijai par Kopienas vienotā tirgus tiesību aktiem un Eiropas Kopienas Tiesas judikatūru, tostarp – izmantojot paredzēto Kopienas e-tiesiskuma portālu ⁽²⁾ kas nodrošinās “vienas pieturas (elektronisko) tīmekļa vietni”, kurā varēs iegūt informāciju par Eiropas tiesiskumu un piekļūt Eiropas tiesu procedūrām;
- c) mudināt valsts tiesas un šķīrējtiesas vākt un publiskot informāciju par svarīgiem valsts spriedumiem ar vienoto tirgu saistītās lietās, jo īpaši par valsts spriedumiem, kuros piemēro Eiropas Kopienas Tiesas prejudiciālos nolēmumus.

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse

Alternatīvi strīdu risināšanas mehānismi	— Lai izskatītu nelielus strīdus un pieņemtu lēmumus ātrāk, efektīvāk un ar mazākām izmaksām, darbojas mazu civillietu tiesu tīkls. Strīdus izšķir tiesas un ārpustiesas ceļā.
Dalība Kopienas alternatīvajos domstarpību risināšanas (ADR) mehānismos	— Ja sadarbība ar kompetentu valsts iestādi nav apmierinoša, SOLVIT centri nodod lietu izskatīšanai augstākā administrācijas līmenī, lai rastu risinājumu augstākā instancē.
Informācija par alternatīvajiem strīdu risināšanas mehānismiem	— SOLVIT darbība tiek veicināta, ciešāk sadarbojoties ar ieinteresēto pušu grupām un nosūtot tām informācijas faktu lapas.
Mācības	— Tieslietu ministrija rīko īpašus mācību kursus tiesnešiem par vienotā tirgus noteikumiem. — Tiesu praktikantiem obligāti jāapgūst mācību programmas par Kopienas tiesībām.
Viegla piekļuve informācijai	— Īpaša valsts ministrijas struktūrvienība, kas nodarbojas ar vienotā tirgus jautājumiem, gatavo tiesnešiem domātus Kopienas judikatūras kopsavilkumus. — Svarīgu spriedumu kopsavilkumus publicē juridiskā biļetenā.
Ar vienotā tirgus noteikumu piemērošanu saistītu svarīgu valsts spriedumu kopīga izmantošana	— Valsts tiesām ir pienākums ziņot par svarīgiem spriedumiem, kas attiecas uz Kopienas tiesībām, un par lēmumiem, kas saistīti ar prejudiciāliem nolēmumiem, un tos publicē informatīvā biļetenā.

7. PASĀKUMI, KAS VEICINA VALSTS TIESĪBU AKTU REGULĀRU NOVĒRTĒŠANU

Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) izstrādāt sistemātisku nostāju, lai uzraudzītu un vērtētu valsts tiesību aktus, ar kuriem īsteno vienotā tirgus noteikumus, ar mērķi apzināt neatbilstības to piemērošanā, tostarp konsultējoties ar ieinteresētajām pusēm, nodrošinot atgriezenisko saiti ar problēmu risināšanas mehānismiem utt.;
- b) ja iespējams, pārskatīt spēkā esošos valsts noteikumus un administratīvo praksi, lai apzinātu noteikumus, kas varētu traucēt uzņēmējiem un iedzīvotājiem izmantot visas vienotā tirgus priekšrocības, un vajadzības gadījumā pielāgot valsts tiesisko regulējumu;

⁽¹⁾ <http://www.ejtn.net/www/en/html/index.htm>

⁽²⁾ Eiropas e-tiesiskuma portāls sāks darboties 2009. gada 14. decembrī.

- c) veikt organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu Eiropas Kopienu Tiesas judikatūras ciešu uzraudzību, un šajā kontekstā regulāri novērtēt, vai valsts tiesību akti un administratīvā prakse atbilst vienotā tirgus noteikumiem.

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse	
Īstenošanas vērtēšana	<ul style="list-style-type: none"> — Lai uzraudzītu vienotā tirgus direktīvu īstenošanu, dalībvalstis izstrādā ex-post ietekmes novērtējuma ziņojumus un veic revīzijas. — Dalībvalstis izstrādā sistemātisku konsultāciju procesu, lai ar ieinteresētajām pusēm apspriestu, kā (un vai) notiek izvēlētu, savstarpēji saistītu vienotā tirgus noteikumu pakešu īstenošana un kā tas ietekmē uzņēmumus un iedzīvotājus.
Valsts noteikumu un procedūru pārskatīšana	<ul style="list-style-type: none"> — Dalībvalstis vispusīgi pārskata valsts tiesību aktus preču un pakalpojumu brīvas aprites jomā.
Eiropas Kopienu Tiesas prejudiciālo nolēmumu ietekmes pārbaudes	<ul style="list-style-type: none"> — Valsts iestādes veic sistemātisku analīzi, lai noteiktu, vai atbilstoši nesēn pieņemtiem Eiropas Kopienu Tiesas spriedumiem būtu jāgroza valsts tiesību akti.

8. PASĀKUMI, LAI LABĀK INFORMĒTU IEDZĪVOTĀJUS UN UZŅĒMĒJUS PAR TO TIESĪBĀM VIENOTAJĀ TIRGŪ

Dalībvalstis tiek aicinātas veikt šādus pasākumus:

- a) saskaņā ar Komisijas darbu valsts pārvaldē un sabiedrībā valsts, reģionālā un vietējā mērogā izplatīt informāciju un veicināt izpratni par Kopienas informācijas pakalpojumiem ⁽¹⁾ jo īpaši par vienotā tirgus atbalsta pakalpojumiem (SMAS);
- b) nodrošināt labāku koordināciju starp valstu kontaktpunktiem, kas atbild par Kopienas informācijas pakalpojumiem;
- c) nodrošināt, lai praktiska informācija par tiesībām un pienākumiem vienotajā tirgū būtu pieejama citās valodās un tai varētu viegli piekļūt interneta vietnē, un nodrošināt skaidras savstarpējas norādes uz visiem attiecīgajiem valsts un Kopienas portāliem, kuros atrodama informācija par vienoto tirgu, jo īpaši caur portālu "Tava Eiropa";
- d) īstenot informatīvas kampaņas un programmas par brīvā tirgus priekšrocībām un iespējām.

Ar ierosinātajiem pasākumiem saistītā dažu dalībvalstu prakse	
Informācijas izplatīšana par Kopienas informācijas pakalpojumiem	<ul style="list-style-type: none"> — Dalībvalstis sniedz mērķtiecīgu informāciju ieinteresēto pušu grupām, kuras tā skar visvairāk, izmantojot internetu, brošūras, informācijas lapas, seminārus un informatīvas kampaņas.
Kopienas informācijas pakalpojumu koordinācija valstu mērogā	<ul style="list-style-type: none"> — Koordinācijas grupa tuvina tīkla "Europe Direct", tīkla "Enterprise Europe", dienesta "Iedzīvotāju ceļvedis", tīkla "Eurojus", Eiropas Patērētāju centra (ECC Net) un FIN-NET kontaktpunktus.
Viegli pieejama informācija	<ul style="list-style-type: none"> — Samērā plašu informāciju par vienoto tirgu un ieteikumus ārvalstu iedzīvotājiem un uzņēmējiem, kā arī valstspiederīgajiem, kas vēlas doties uz ārvalstīm, var atrast horizontālos e-valdības portālos, Kopienas jautājumiem veltītās valstu tīmekļa vietnēs vai īpašās iedzīvotājiem vai uzņēmējiem domātās tīmekļa vietnēs. — Ir plānots radīt vienotajam tirgum veltītu valsts tiešsaistes informācijas resursu. To sponsorēs viena valdības iestāde, bet uzturēs visas pārējās iesaistītās iestādes.
Informatīvas kampaņas	<ul style="list-style-type: none"> — Tiek izstrādāta informatīva programma par vienoto tirgu, kurā būs iekļauta publikāciju materiālu nodrošināšana, mācību kursi un atklātas lekcijas, lai informētu iedzīvotājus un uzņēmējus par vienotā tirgus iespējām.

⁽¹⁾ Cita starpā, piemēram, par tīklu "Europe Direct", dienestu "Iedzīvotāju ceļvedis", portālu "Tava Eiropa", EURES, Eiropas Patērētāju centru tīklu, tīklu "Enterprise Europe".